

EDİTÖRDEN

Değerli Okurlarımız,

e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi'nin IV. sayısı ile iki yılı geride bırakırken bu sayıda da birbirinden değerli telif makale, biyografi ve kitap tanıtımıyla yeniden sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bilindiği gibi e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi hakemli bir dergi olma özelliğini devam ettirmektedir. Dergimiz özgün araştırmaya dayanan makaleler başta olmak üzere, her sayıya ayrılacak belli bir bölümde, çeviri, biyografi, kitap tanıtımı, sempozyum tanıtımı, klasik Osmanlıca metinleri, söyleşi vb. makale dışı yazılara da yer vermektedir. Bu kapsamda, İslam dini, tarihi, coğrafyası, eğitimi, bilimi, sanatı, estetiği başta olmak üzere İşletme, İktisat, Kamu Yönetimi, Tarih, Coğrafya, Hukuk, Eğitim, Arkeoloji, Sosyoloji, Psikoloji, Türk Dili Edebiyatı, Eğitim Bilimleri, Felsefe, Antropolji, Sanat Tarihi vb. Sosyal Bilimler alanında yapılan orijinal araştırma inceleme yazılarına açık olduğunu bir kez daha ifade etmek isteriz.

Bu sayımızın telif makaleler bölümünde beş çalışma yer almaktadır:

İlk yazımız dinin anlaşılmasında dilin kutsanması konusunu ele almaktadır. Bu makalenin temel tezi bir iletişim aracı olarak Kur'an'ın gönderildiği Arap dili tarih içerisinde normal bir dil olmanın ötesine taşınarak adeta kutsandığı ve cennet dili olarak kabul edildiğidir. Bu da tarihi süreçte vahyin doğru anlaşılması yolunda önemli sorunlara yol açmıştır. Geleneksel kültürümüzde dile kutsayıcı bir yaklaşım sergilenmiş; bir iletişim aracı olarak görülmesi gereken dil, kendisine gizemler atfedildiği için, çözüm olması gerektiği yerde sorunun kendisi (kaynağı) haline dönüştürülmüştür. Söz konusu makale bu problematiği enine boyuna irdelemektedir.

İkinci yazımız Arap şiirinde bir nazım türü olarak muhammes konusu ele alınmaktadır. Bu makalede, Arap şiirinin nazım türlerinden olan muhammes, gelişim ve biçim yönünden incelenmektedir. Muhammesin hangi tarihte ortaya çıktığı ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilirken, ayrıca şairlerin bu nazım türünde şiirler nazmetmeye iten nedenler üzerinde durulmaktadır.

Üçüncü yazımız Nasıruddin Tusî'nin bilim ve felsefedeki yerini inceleyen önemli bir çalışmadır. Genel anlamda felsefeye, özelde ise İslam felsefesine, İbn Sina'nın görüşlerini yöneltilen eleştirilere karşı savunup şerh ederek katkıda bulunan Nasıruddin Tusî, İbn Sina'nın felsefi görüşlerine bağlı kalmakla birlikte yeri geldiğinde ondan farklı görüşler de benimsemiş önemli bir filozoftur. Bu makale Tusî'nin bilim tarihinde 13. yüzyılın en aktif ve üretken matematik ve astronomi bilgini olma özelliğini vurgulamakla

birlikte, kurulmasına öncülük ettiği rasathanenin filozoflarının toplanarak ilmî faaliyet, öğretim ve telif yaptıkları en seçkin ilim merkezi haline geldiğini belirtmesi açısından önemli bilgileri haizdir. Ayrıca Tûsî'nin, felsefe alanında, felsefeyi hasımlarına karşı savunarak, kelimada ise felsefe temelli yeni tarzın ilk kurucuları arasında yer alarak büyük hizmet gördüğünü de vurgulaymakta; bu bağlamda Tûsî'nin İslam Felsefesindeki yerini göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Dördüncü yazımız toplumsal cinsiyet ile din arasındaki bağıntıyı ele almakta olup burada toplumsal cinsiyetin oluşmasında dinin rolünün ne olduğu, dinin toplumsal cinsiyet hiyerarşisini nasıl oluşturduğu, toplumsal cinsiyeti nasıl üretilip pekiştirdiği incelenmekte ve ilkel dinlerden ilahi dinlere kadar var olan toplumsal cinsiyet kalıplarına örnekler verilerek konu tartışılmaktadır. Ayrıca dinlerin kutsal metinlerinden hareketle toplumlarda var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliğine vurgu yapılarak özellikle kadının konumu üzerinde incelemeler yaparak konu aydınlığa kavuşturulmaktadır.

Son yazımız bir egemenlik aracı olarak küresel terörü incelemektedir. Bu makalede genel anlamda dinin, özeldede İslam dininin, artan önemine paralel olarak küresel terörle birlikte değerlendirilmesinin ve bu birlikteliğin uluslararası alanda egemenlik ilişkilerinde belirleyici olan yeri tartışılmaktadır.

Bu sayımızın kitap tanıtımı/biyografi/klasik metin/sempozyum tanıtımı/gezi notları bölümünde beş yazı yer almaktadır:

Kitap tanıtımında Ebü'l-Feyz Ahmed b. Muhammed b. es-Siddîk el-Gumârî'nin el-Muğîr ale'l-Ehâdîsi'l-Mevdû'a fi'l-Cami'is-Sağîr adlı eseri tanıtılmaktadır. Bu tanıtım, el-Gumârî'nin el-Câmiu's-Sağîr'de bulunan hadislerden mevzu olanlarını tespit edip bu tespiti yaparken yazar, hadis munekkitlerinin görüşlerinden yararlanmakla birlikte, hem sened hem de metin tenkidi, bazen de ikisini beraber yapması bu eseri değerli hale getirmektedir. Bu sayımızda Güneydoğu'da yaşamış medrese alimlerinden Molla Muhammed Said el-Amedî (Yıkılmaz)'ın hayatı, ilmî kişiliği ve tasavvufi yönü tanıtılmaktadır. Geleneksel hale getirdiğimiz klasik Osmanlıca metin olarak bu sayımızda Ali Emiri'nin Amed şehri ile ilgili bir yazısına yer verilmektedir. Sempozyum tanıtımı bölümünde 2010 yılında Şarkiyat Araştırmaları Derneği olarak gerçekleştirdiğimiz İmam Şafiî sempozyumunun tanıtımı yer almaktadır. Son olarak gezi notları bölümünde İran'a yapılan bir geziden gözlemler bulunmaktadır.

Bu bağlamda gerek telif makaleleriyle gerekse bilimsel sorumluluğunu üstlenerek hakemlik yapan danışma heyetimizdeki bütün hocalarımıza katkıları nedeniyle şükranlarımızı arz ederiz. Dergimizin sekreteryal işlerini büyük bir özveriyle yürüten Saadet Altay'a ve teknik işlemlerini deruhte eden Veysel Gürhan'a teşekkür ederiz. Dergimize her aşamasında güç ve destek veren Şarkiyat Araştırmaları Derneği'ne, Dergi

Yayın Kurulu üyelerine ve siz saygıdeğer okurlarımıza müteşekkir olduğumuzu belirtir, selam ve saygılarımızı sunarız.

Prof. Dr. H. Musa BAĞCI

e-Şarkiyat İlimi Araştırmalar Dergisi Editörü